

Päiväys: 6.11.2014

Edellinen päiväys: 3.7.2012

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1. Tuotetunniste**

Kauppanimi

Löylytuoksu Terva

Tunnuskoodi

5719

Reach-rekisteröintinumero

-

1.2. Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**Käyttötarkoitus**

Löylytuoksu löylynheittoon. Tuote sisältää denaturoitua etanolia.

Toimialakoodi

205 Muiden kemiallisten tuotteiden valmistus

Käyttötarkoituskoodi

55 Muut kemikaalit

Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen**Kemikaalia käytetään vain yleiseen kulutukseen****1.3. Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot****Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

Emendo Oy

Katuosoite

Kauppapuistikko 7

Postinumero ja -toimipaikka

65100 Vaasa

Postilokero**Postinumero ja -toimipaikka****Puhelin**

020 8361 680

Telefax

020 836 1681

Sähköpostiosoite

timi.finne@emendo.fi

Y-tunnus

0183192-2

1.4. Hätäpuhelinnumero

09-471977 tai 09-4711

Myrkytystietokeskus, PL 790 (Tukholmankatu 17)

00029 HUS

Yleinen hätänumero **112****2. VAARAN YKSILÖINTI****2.1 Aineen tai seoksen luokitus****1272/2008 (CLP):** Skin Sens. 1 - H317**67/548/ETY-1999/45/EY:** Xi;R43

2.2 Merkinnät
GHS07**Huomiosana** **Varoitus****Sisältää** **Mäntyterva****Vaaralausekkeet.**

H317 Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion.

Turvalausekkeet

P302+P352 JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla.
 P333+P313 Jos ilmenee ihoärsytystä tai ihottumaa: Hakeudu lääkäriin.
 P501 Hävitä sisältö/pakkaus paikallisten määräysten mukaisesti.

2.3 Muut vaarat

Ei tiedossa muita vaaroja.

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.2. Seokset**

CAS/EY-numero ja rekisteröintinumero	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
CAS 8011-48-1 EY 232-374-8	Mäntyterva	0 - 5 %	Acute Tox. 4 - H302, Acute Tox. 4 - H312, Skin Sens. 1 - H317, Acute Tox. 4 - H332, Skin Irrit. 2 - H315, Eye Irrit. 2 - H319 (Xn; R20/21/22-36/38-43)
CAS 64-17-5 EY 200-578-6	Etanoli	5 - 20 %	Flam. Liq. 2 - H225 (F;R11)

Tuotteen/seoksen sisältämä etanoli on denaturoitu denatoniumbentsoaatilla (CAS: 3734-33-6) 0,0025 p-% / etanolia 94,0 p-% / vettä n. 6,0 p-% (vähintään 2 g/100 l etyylialkoholia).

R- ja vaaralausekkeet: ks. kohta 16.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1. Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Yleisohje: Siirrä altistunut henkilö välittömästi vaara-alueelta. Epäselvissä tapauksissa tai oireiden jatkuessa ota yhteys lääkäriin tai myrkytystietokeskukseen.

Hengitys: Siirrä altistunut henkilö raittiiseen ilmaan ja pidä levossa. Jos henkilö on tajuton, varmista että hengitystiet ovat vapaat. Jos hengitys pysähtyy tai vaikeutuu, anna mahdollisuuksien mukaan happea tai tekohengitystä.

Iho: Pese iho välittömästi runsaalla vedellä ja saippualla ja riisu samalla likaantunut vaatetus ja kengät. Hakeudu välittömästi lääkäriin, mikäli ihottumaa esiintyy tai ihoärsytys jatkuu. Pese likaantunut vaatetus ja kengät ennen uudelleen käyttöä.

Roiskeet silmiin: Huuhtele välittömästi runsaalla puhtaalla vedellä vähintään 15 minuutin ajan pidellen silmäluomia auki. Poista mahdolliset piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti ja jatka huuhtelua. Jatka huuhtelua kunnes silmät ovat ainejäämistä puhtaat. Hakeudu heti lääkäriin, mikäli oireet jatkuvat.

Nieleminen: Ei saa okennuttaa. Älä koskaan anna tajuttomalle mitään suun kautta. Huuhdo suu vedellä ja anna vettä juotavaksi. Mikäli oireita ilmaantuu, ota yhteys lääkäriin.

4.2. Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Hengitys: Ei tiedossa oireita tai haittavaikutuksia.

Iho: Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion. Voi aiheuttaa herkistymistä ihokosketuksessa.

Roiskeet silmiin: Voi aiheuttaa ärsytystä silmissä.

- 4.3. **Nieleminen:** Voi aiheuttaa pahoinvointia nieltynä.
Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet
Hoito oireiden mukaan.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET

- 5.1. **Sammutusaineet**
Sammutusaine voidaan valita paloympäristön mukaan.
- 5.2. **Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat**
Kuumennettaessa tai tulipalossa voi vapautua haitallisia tai myrkyllisiä kaasuja (häkä, hiilidioksidi).
- 5.3. **Palontorjuntaa koskevat ohjeet**
Käytä paineilmahengityslaitetta ja kokosuojarukua. Estä sammutusvesien pääsy ympäristöön.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

- 6.1. **Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**
Estä asiattomien pääsy vaara-alueelle. Vältä tuotteen iho- ja silmäkosketusta tai höyryjen hengittämistä. Pysäytä vuoto, jos sen voi vaaratta tehdä. Järjestä vuotopaikalle tehokas ilmanvaihto. Puhdistusta suorittavien henkilöiden tulee käyttää suojavarusteita (katso kohta 8).
- 6.2. **Ympäristöön kohdistuvat varotoimet**
Vältä tuotteen pääsyä viemäriin, vesistöön tai maaperään.
- 6.3. **Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**
Imeytä vuoto inerttiin imeytysaineeseen (kuten vermikuliitti, hiekka tai piimaa) tai pyyhi (pienet vuodot: esim. paperilla tai kankaalla). Kerää imeytysaine merkittyihin, suljettaviin astioihin hävittämistä varten (katso kohta 13). Huuhtelee vuotopaikka runsaalla vedellä. Tuuleta saastunut alue huolellisesti.
- 6.4. **Viittaukset muihin kohtiin**
Ohjeet turvallisesta käsittelystä kohdassa 7.
Ohjeet suojavarusteista kohdassa 8.
Ohjeet jätteiden käsittelystä kohdassa 13.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1. **Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Noudata kemikaalien käsittelyssä tavanomaisia varotoimia ja hyvää työhygieniaa. Varo vuotoja sekä tuotteen iho- ja silmäkosketusta ja höyryjen hengittämistä. Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty tuotetta käsiteltäessä ja sen läheisyydessä. Kädet pestävä ennen taukoja ja työn päättyessä.
- 7.2. **Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
Varastoi huolellisesti suljettuna alkuperäispakkauksessaan kuivassa, viileässä tilassa, jossa on hyvä ilmanvaihto. Pidettävä erillään elintarvikkeista. Pidettävä lasten ulottumattomissa.
Yhteensopimattomat materiaalit kts. kohta 10.5.
- 7.3. **Eriytynen loppukäyttö**
Ei ilmoitettu.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

8.1. Valvontaa koskevat muuttujat

8.1.1. HTP-arvot

Etanoli (CAS: 64-17-5):	1000 ppm / 1900 mg/m ³ (8 h)
	1300 ppm / 2500 mg/m ³ (15 min)

8.1.2. Muut raja-arvot

Ei tiedossa.

8.1.3. Muissa maissa annettuja raja-arvoja

Ei tiedossa.

8.1.4. DNEL

Etanoli: 950 mg/m³.

8.1.5. PNEC

Ei tiedossa.

8.2.	Altistumisen ehkäiseminen
8.2.1.	Tekniset torjuntatoimenpiteet Huolehdi riittävästä ilmanvaihdosta.
8.2.2.	Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet
8.2.2.1.	Hengityksensuojaus Normaalisti ei tarpeen.
8.2.2.2.	Käsien suojaus Käytä soveltuvia kemikaalia läpäisemättömiä suojakäsineitä (EN 374), jos on ihokosketuksen vaara. Soveltuvia käsinemateriaaleja ovat esimerkiksi lateksi tai laminoitu muovi/EVOH.
8.2.2.3.	Silmien tai kasvojen suojaus Normaalisti ei tarpeen.
8.2.2.4.	Ihonsuojaus Käytä soveltuvaa suojavaatetusta, mikäli on ihokosketuksen vaara. Pese likaantunut iho runsaalla vedellä ja saippualla. Riisu likaantunut vaatetus ja pese se ennen uudelleenkäyttöä.
8.2.3.	Ympäristöaltistumisen torjuminen Älä päästä tuotetta ympäristöön tai viemäriin.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1	Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot																																								
	<table> <tr> <td>Olomuoto</td> <td>Neste.</td> </tr> <tr> <td>Haju</td> <td>Voimakkaan aromaattinen / luonteenomainen.</td> </tr> <tr> <td>Hajukynnys</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>pH</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Sulamis- tai jäätymispiste</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Kiehumispiste ja kiehumisalue</td> <td>100 °C.</td> </tr> <tr> <td>Leimahduspiste</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Haihtumisnopeus</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)</td> <td>Ei relevantti.</td> </tr> <tr> <td>Ylin ja alin syttyvyys- tai räjähdysraja</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Höyrynpaine</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Höyryntiheys</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Suhteellinen tiheys</td> <td>n. 1.</td> </tr> <tr> <td>Liukoisuus (liukoisuudet)</td> <td>Sekoittuu veteen. Liukenee etanoliin.</td> </tr> <tr> <td>Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Itsesyttymislämpötila</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Hajoamislämpötila</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Viskositeetti</td> <td>Ei tiedossa.</td> </tr> <tr> <td>Räjähävyys</td> <td>Ei luokiteltu räjähtäväksi.</td> </tr> <tr> <td>Hapettavuus</td> <td>Ei luokiteltu hapettavaksi.</td> </tr> </table>	Olomuoto	Neste.	Haju	Voimakkaan aromaattinen / luonteenomainen.	Hajukynnys	Ei tiedossa.	pH	Ei tiedossa.	Sulamis- tai jäätymispiste	Ei tiedossa.	Kiehumispiste ja kiehumisalue	100 °C.	Leimahduspiste	Ei tiedossa.	Haihtumisnopeus	Ei tiedossa.	Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	Ei relevantti.	Ylin ja alin syttyvyys- tai räjähdysraja	Ei tiedossa.	Höyrynpaine	Ei tiedossa.	Höyryntiheys	Ei tiedossa.	Suhteellinen tiheys	n. 1.	Liukoisuus (liukoisuudet)	Sekoittuu veteen. Liukenee etanoliin.	Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi	Ei tiedossa.	Itsesyttymislämpötila	Ei tiedossa.	Hajoamislämpötila	Ei tiedossa.	Viskositeetti	Ei tiedossa.	Räjähävyys	Ei luokiteltu räjähtäväksi.	Hapettavuus	Ei luokiteltu hapettavaksi.
Olomuoto	Neste.																																								
Haju	Voimakkaan aromaattinen / luonteenomainen.																																								
Hajukynnys	Ei tiedossa.																																								
pH	Ei tiedossa.																																								
Sulamis- tai jäätymispiste	Ei tiedossa.																																								
Kiehumispiste ja kiehumisalue	100 °C.																																								
Leimahduspiste	Ei tiedossa.																																								
Haihtumisnopeus	Ei tiedossa.																																								
Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	Ei relevantti.																																								
Ylin ja alin syttyvyys- tai räjähdysraja	Ei tiedossa.																																								
Höyrynpaine	Ei tiedossa.																																								
Höyryntiheys	Ei tiedossa.																																								
Suhteellinen tiheys	n. 1.																																								
Liukoisuus (liukoisuudet)	Sekoittuu veteen. Liukenee etanoliin.																																								
Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi	Ei tiedossa.																																								
Itsesyttymislämpötila	Ei tiedossa.																																								
Hajoamislämpötila	Ei tiedossa.																																								
Viskositeetti	Ei tiedossa.																																								
Räjähävyys	Ei luokiteltu räjähtäväksi.																																								
Hapettavuus	Ei luokiteltu hapettavaksi.																																								
9.2.	Muut tiedot Ei ilmoitettu.																																								

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1.	Reaktiivisuus Ei reaktiivinen normaaleissa käyttö- ja varastointiololoissa.
10.2.	Kemiallinen stabiilisuus Pysyvä normaaleissa käyttö- ja varastointiolosuhteissa. Katso kohta 7.
10.3.	Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus Ei tiedossa vaarallisia reaktioita.
10.4.	Vältettävät olosuhteet Ei tiedossa vältettäviä olosuhteita.
10.5.	Yhteensopimattomat materiaalit Pidettävä erillään vahvoista hapoista, emäksistä, hapettimista ja pelkistimistä.

- 10.6. Vaaralliset hajoamistuotteet**
Kuumennettaessa tai tulipalossa voi vapautua haitallisia tai myrkyllisiä kaasuja (häkä, hiilidioksidi).

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista

Välitön myrkyllisyys

Tuotetta ei ole luokiteltu välittömän myrkyllisyyden perusteella. Tästä nimenomaisesta tuotteesta ei ole saatavilla myrkyllisyystietoja.

Aineosien tietoja:

Etanoli:

LD50 = 7060 mg/kg (suun kautta, rotta)

LDLo = 1400 mg/kg (suun kautta, ihminen)

LC50 = 20000 ppm/10 h (hengityksen kautta, rotta)

Denatoniumbentsoatti:

LD50 = 584-600 mg/kg (suun kautta, rotta)

LD50 > 2000 mg/kg (ihon kautta)

Ärsyttävyys ja syövyttävyys

Tuotetta ei ole luokiteltu ärsyttäväksi tai syövyttäväksi. Voi kuitenkin aiheuttaa ärsytystä silmissä.

Herkistyminen

Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion. Tuotteen toistuva tai pitkäaikainen ihokosketus voi aiheuttaa allergista ihottumaa tai herkistymistä.

Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset

Tuotetta ei ole luokiteltu syöpää aiheuttavaksi, perimää vaurioittavaksi tai lisääntymiselle vaaralliseksi.

Elinkohtainen myrkyllisyys (kerta- tai toistuva altistuminen)

Tuotetta ei ole luokiteltu elinkohtaisen myrkyllisyyden perusteella.

Aspiraatiovaara

Tuotetta ei ole luokiteltu aspiraatiovaaraa aiheuttavaksi.

Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

Etanoli: Aineelle altistumisesta voi seurata vaikutuksia ylemmissä hengitysteissä ja keskushermostossa johtaen ärsytykseen, päänsärkyyn, väsymykseen ja keskittymiskyvyn puutteeseen. Pitkäaikainen etanolin käyttö voi aiheuttaa maksakirroosin. Aineelle altistumisen työssä katsotaan aiheuttavan työministeriön päätöksen 1044/91 mukaan vaaraa perimälle, sikiölle tai lisääntymiselle.

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1. Myrkyllisyys

12.1.1. Myrkyllisyys vesieliöille

Tuotetta ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi. Tästä nimenomaisesta tuotteesta ei ole saatavilla ympäristömyrkyllisyystietoja.

Aineosien tietoja:

Etanoli:

LC50 = 14200 mg/l (kala, 96 h)

LC50 = 9300 - 14000 mg/l (vesikirppu (Daphnia magna), 48 h)

LOEC = 65 mg/l (levä)

Denatoniumbentsoatti:

LC50 > 1000 mg/l (kala, 96 h)

12.1.2. Myrkyllisyys muille eliöille

Tästä tuotteesta ei ole saatavilla muita ympäristömyrkyllisyystietoja.

12.2. Pysyvyys ja hajoavuus

12.2.1. Biologinen hajoavuus

Tuotteesta itsestään ei ole tietoja saatavilla.

Etanoli: Helposti biologisesti hajoava. BOD5 37 - 86 %.

12.2.2. Kemiallinen hajoavuus

Tuotteesta itsestään ei ole tietoja saatavilla.

Etanoli: Hydrolyyttisesti stabiili. T1/2 on n. 4 - 6 vrk ilmassa.

12.3. Biokertyvyys

Tuotteen ei oleteta olevan biokertyvää.

12.4. Liikkuvuus maaperässä

Tuote voi levitä vesistöissä.

Etanoli: Höyrinpaine 5,8 kPa (20 0C). Erittäin haihtuva.

12.5. PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole tehty tuotteelle.

12.6. Muut haitalliset vaikutukset

Ei tietoja.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

13.1. Jätteiden käsittelymenetelmät

Tuote on vaarallista jätettä. Ei saa päästää maaperään, vesistöön tai viemäriin. Hävitettävä paikallisten ja kansallisten virallisten määräysten mukaisesti.

14. KULJETUSTIEDOT

14.1. YK-numero

Tuotetta ei ole luokiteltu kuljetuksen suhteen.

14.2. Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

-

14.3. Kuljetuksen vaaraluokka

-

14.4. Pakkausryhmä

-

14.5. Ympäristövaarat

-

14.6. Erityiset varotoimet käyttäjälle

-

14.7. Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 –sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

Ei sovelleta.

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1. Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös (892/1995) lievästi denaturoidun etanolin valmistamisessa käytettävistä denaturoimisaineista

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus (162/2002) lievästi denaturoidun etanolin valmistamisessa käytettävistä denaturoimisaineista annetun sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen muuttamisesta

15.2. Kemikaaliturvallisuusarviointi

Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole tehty tuotteelle.

16. MUUT TIEDOT

6.11.2014: Laadittu käyttöturvallisuustiedote toimittajan/valmistajan toimittamien tietojen pohjalta. Tuotteen luokitus muuttunut, siirtyminen CLP-asetuksen mukaiseen luokitukseen ja merkintöihin.

Lyhenteiden selitykset

DNEL: Derived No-Effect Level: johdettu vaikutukseton altistumistaso

LC50: Lethal concentration: pitoisuus, joka tappaa 50 % koe-elioistä

LD50: Lethal dose: annos, joka tappaa 50 % koe-elioistä

LDLo: Lowest lethal dose: alhaisin annos, jonka havaittu aiheuttavan koe-elioiden kuolleisuutta

LOEC: Lowest observed effect concentration: alhaisin pitoisuus, jolla on havaittu vaikutuksia

Tietolähteet

Edellinen käyttöturvallisuustiedote.

Toimittajalta saadut tuotetiedot sekä raaka-aineiden käyttöturvallisuustiedotteet.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista 268/2014 (HTP-arvot 2014)

Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa

Ainesosien luokituksiin ja pitoisuuksiin perustuva arviointi.

**Luettelo R- ja S-lausekkeista tai/ja vaara- ja turvalausekkeista
Vaaralausekkeet.**

H225	Helposti syttyvä neste ja höyry.
H302	Haitallista nieltynä.
H312	Haitallista joutuessaan iholle.
H332	Haitallista hengitettynä.
H304	Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.
H315	Ärsyttää ihoa.
H317	Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion.
H319	Ärsyttää voimakkaasti silmiä.

R-lausekkeet

R11	Helposti syttyvää.
R20/21/22	Terveydelle haitallista hengitettynä, joutuessaan iholle ja nieltynä.
R36/38	Ärsyttää silmiä ja ihoa.
R43	Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.

Työntekijöiden koulutus

Tutustuttava käyttöturvallisuustiedotteeseen.